

Santa Eulàlia de Ronçana

(continuació
de l'estudi aparegut al n.º 102, pags. 18 i 19)

L'orfebreria (12)

L'any 1536 l'orfebre de Barcelona, Pere Prior, per encàrrec dels obrers va fer una creu. A més d'aquesta creu, la parròquia té altres peces de notable valor artístic. En els inventaris de les visites dels segles XVI i XVII (13) trobem referències interessants de la custòdia, portapaus, canelobres... que tot seguit descrivim:

Custòdia, de plata daurada, gòtica renaixent, 64x27 cms. El peu és renaixent, poliforme. Decorada amb caps d'àngels repujats, fust de ferro, templet gòtic amb dos àngels ceroferraris. El vericle té uns petits raigs. La cúpula és plateresca. Hi ha un crucifix en el vèrtex superior. És del segle XVI. Ja hem dit que se'n fa menció en la visita del 13 de setembre del 1604, però es va fer l'any 1592.

Custòdia del segle XVIII. El peu és ovalat, amb ornamentació floral, a roses i fulles d'acant. Sobre el nus hi ha un àngel. El vericle està voltat de motius vegetals amb garlandes i rams de flors; d'època posterior, el peu i el fust. El peu correspon al reliquiari de Sant Simplicí i Santa Eulàlia.

Reliquiari de Sant Simplicí i Santa Eulàlia. Té forma de quadre, de plata repujada, sense el peu. Els marcs del quadre estan decorats amb garlandes i trepanats.

Veracreu. D'estil imperi, del segle XIX. El peu és ovalat amb motius de la Passió. La creu és de plata; els vèrtex, trepanats.

Dos portapaus. L'un, amb santa Eulàlia de Mèrida, té forma de capella neoclàssica, flanquejada per aletes i cimeres trepanades. Al darrera diu: IACOBUS ROVYRA MEFESIT». L'altre portapau duu la imatge de la Puríssima amb la mateixa inscripció. Són del segle XVII.

Dos canelobres, de plata repujada, amb nanses. Són de finals del segle XVI, segons consta en la visita del 1591.

Creu d'albats, de plata, sense daurar. El nus, bombat, gran, amb motius vegetals i geomètrics. La creu: en l'anvers el Crist en el centre; en la part superior, sant Lluc, i, en l'inferior, la Resurrecció; en el braç esquerre, la Verge, i, en el dret, sant Joan. En el revers, en el centre, la Verge coronada amb l'Infant; en el braç superior, sant Mateu, i, en l'inferior, el pelicà; en l'esquerre, sant Joan, i, en el dret, sant Marc. Els extrems de la creu són flordelisats. És del segle XVII.

Calze de plata daurada. El peu és rodó. Té una decoració floral i un medalló amb els instruments de la Passió. El nus és bombat amb decoració floral com el sotacopa. Amb la inscripció «TALLADA».

Calze amb el peu rodó. La decoració es rococó, amb medallons repujats amb els instruments de la Passió com el sotacopa. El nus és petit amb uns motius geomètrics.

Calze tornejat, de metall platejat. Hi ha inscripció «Bernardus Bages me fecit».

Copó de plata, amb el peu circular rodó; la decoració és floral i geomètrica, burinada. És del segle XVII.

2 salpassers de plata, amb motius florals i geomètrics. Són del segle XVII.

Culleró de batejar, de plata.

Portabugia de plata, del segle XIX.
Crismeres de plata.

La imatgeria

Santa Eulàlia, de plata repujada. S'hi veuen restes de policromia en les carns. Té el peu quadrat amb aletes. La decoració és vegetal i caps d'àngels. Hi ha la data «1663».

Verge del Roser, de plata repujada. És una imatge semblant a l'anterior. El vestit té una decoració burinada. Duu el nimbe del Roser. És policromada. Té el peu quadrat amb aletes i els anagrames de Jesús i Maria. Hi ha la inscripció: «1648».

L'ERMITA DE SANT CRISTÒFOR

Durant molts segles, la parròquia de Santa Justa i Rufina i la parròquia de Sant Cristòfor de «Payars» eren sufragànies de la parròquia de Sant Julià de Lliçà d'Amunt. La primera, per decret del 30 d'abril del 1432, es va unir definitivament a Sant Julià de Lliçà d'Amunt; la segona (Sant Cristòfor) a Santa Eulàlia de Ronçana (14). En la visita del 1413 es diu que Sant Cristòfor tenia 2 parroquians i el seu valor era de 62 sous (15).

EL TEMPLE

La fàbrica: part exterior

És fonamentalment romànica (segle XII). L'any 1457, un terratrèmol la va quasi enderrocar. Tot seguit, el 18 de juny del 1457, es decretà que calia reconstruir-la, així consta en el registre de Gràcies (16). A mitjan segle XVIII es reconstruí de nou (17) i l'any 1965 tornà a ser restaurada.

L'absis és circular. Té una sola nau. La teulada és a dues vessants. En el centre de l'absis i en el mur sud hi ha dues finestres esqueixades, amb arc de mig de punt, com si fossin troneres.

La portada és de mig punt, senzilla, de carreu. En la part alta hi ha un ull de bou petit.

La fàbrica: part interior

Té les mateixes característiques que l'exterior. La nau és d'un sol tram. Està arrebossada. L'absis és circular, amb volta de mitja taronja en el presbiteri.

En l'absis hi ha una imatge, moderna, sobre repisa, de sant Cristòfor. L'altar és de pedra.

LA CAPELLA DE SANT SIMPLICI

Aquesta capella correspon a la parròquia de Santa Eulàlia de Ronçana (18). Malgrat que es trobin restes romàniques, els documents que es guarden en l'arxiu diocesà no són anteriors al segle XVI (19). Actualment està quasi en ruïnes, adossada a una masia. Sabem que va ser reedificada el segle XVI, tal com consta en una inscripció de la portada: «any 1568». L'absis és d'estructura romànica, molt probablement l'antiga capella. En les visites dels segles XVIII i XIX es parla repetidament d'aquesta capella i de l'ermita que la custodiava i que, també, tenia la missió d'ensenyar als nens de la rodalia (21).

La fàbrica

Té una sola nau. L'absis és circular. La volta és de mitja taronja, amb dos trams: el primer, de volta